

Значај српског језика за очување
српског културног идентитета

VII

БРАТ И/ИЛИ СЕСТРА
У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ,
КЊИЖЕВНОСТИ И КУЛТУРИ

(Радови са научног скупа „Брат и/или сестра у
српском језику, књижевности и култури”, одржаног
у Андрићграду 10, 11. и 12. маја 2024)

Андрићев институт
Андрићград, 2025

САДРЖАЈ

УВОДНА РИЈЕЧ.....	7
Нина Аксић <i>Сестра у народној култури.....</i>	11
Миланка Бабић <i>Семантика и поетика лексеме СЕСТРА у поезији Ђорђа Сладоја.....</i>	47
Рајна Драгићевић <i>Значење и употреба придевских деривата од именице БРАТ.....</i>	67
Милан Громовић <i>„Браћа у казану олова”: мийска слика браће у поезији Љубомира Симовића.....</i>	83
Бојана Кулиџан Громовић <i>БРАТ и СЕСТРА у стваралаштву Бранка В. Радичевића.....</i>	101
Јасмина Дражић <i>Стереотипи о браћу и сестри у српском језику и култури: Језичка скица за расјолоућени концепти блискости.....</i>	123
Ђорђе Ђурђевић <i>„Помислио би да смо браћа” – иервертовање хришћанске заједнице у јесништву Жарка Миленковића.....</i>	143
Веселина Ђуркин <i>Сложенички деривати лексема БРАТ и СЕСТРА у српском језику.....</i>	159
Сања Ђуровић <i>Деривациона њезда именица БРАТ и СЕСТРА (шворбено-семантичка анализа).....</i>	195
Наташа Вуловић Емонтс <i>Брат – слика конвенционалног суда у фразеологији и паремиологији.....</i>	217

Милена Ивановић <i>Без брата и сестре – јединци у Андрићевом књижевном дјелу</i>	231
Милош Ковачевић <i>Сестре Растка Петровића у роману Лауре Барне</i>	253
Сања Куљанин <i>Архетип сукобљене браће у причи Радослава Братића „Два брата”</i>	281
Гордана Јеж Лазић <i>Путовање као матрица идентитета и симбиозе човека и универзума у песми „Михољ” Мирослава Алексића</i>	297
Ксенија Миловановић <i>Мотив брата и сестре у „Житију Светог Петра Коришког” Теодосија Хиландарца</i>	305
Биљана Мишић <i>Слика сестре у роману „Сестре и другарице” Ранка Рисојевића</i>	329
Часлав Николић <i>„О оном, што је, на овом свету, лепо”: Браћа и сестре у роману „Код Хиперборејаца” Милоша Црњанског</i>	341
Никола Пеулић <i>Браћа и сестре у романима „Пешчаник” Данила Киша и „Брат” Давида Албахарија</i>	359
Тања Русимовић <i>Јаз и мост међу браћом у роману „Сасвим скромни дарови” Угљеше Шајтинца</i>	377
Биљана Самарџић <i>Браћа у српским повељама средњовјековне Босне и Хума</i>	407
Илијана Чутура, Милица Станковић <i>Брат и сестра у српској фолк култури</i>	425
Данко Шипка <i>Браћ код браће и сестара и словенске браће</i>	453
ИНДЕКС ИМЕНА	

Рајна М. Драгићевић*
Универзитет у Београду
Филолошки факултет
Катедра за српски језик
са јужнословенским језицима

УДК 811.163.41`367.622`342.8

ЗНАЧЕЊЕ И УПОТРЕБА ПРИСВОЈНИХ ПРИДЕВА ИЗВЕДЕНИХ ОД ИМЕНИЦЕ *БРАТ*

У раду је извршена творбено-семантичка анализа одабраних присвојних придева изведених од именице *браћ*: *браћов*, *браћовљев*, *браћовљи*, *браћски*, *браћовски*. Након творбене и семантичке анализе износе се закључци о овим придевима, као и шири закључци у вези са законитостима творбе речи у српском језику.

Кључне речи: присвојни придеви, описни придеви, творба речи, семантика, српски језик.

Инспирацију за овај рад пронашли смо у поглављу о грађењу присвојних придева које је написао проф. Ж. Станојчић у уџбенику *Грамајика српскога језика* (за I, II, III, IV разред средње школе). У том поглављу наводи се неколико присвојних придева добијених од именице *браћ* додавањем различитих суфикса. Очекивало би се да сви ти придеви имају исто значење, и то присвојно, али показало се да није тако. Проф. Станојчић (2005: 152) објашњава да присвојни придеви „означавају да појам уз чије име стоје припада појму који је означен мотивном

---

* rajna.dragicevic@fil.bg.ac.rs

ѡов, а да сви остали суфикси који се додају творбеној основи именице *брајѡ* утичу мање или више на клизање добијеног присвојног придева ка категорији описних придева. Тај низ би изгледао овако: *брајѡв* → *брајѡвљев* → *брајѡвљи* → *брајѡски*.

Одговоре на питања о значењима ових придева тражимо прво у Речнику САНУ, у којем се придев *брајѡв* дефинише овако: *који ѡриѡада брајѡу, који ѡѡииче од брајѡа*; исп. *брајѡин, брајѡљев, брајѡњев, брајѡњи, брајѡвљев, брајѡски* (1а). Придев *брајѡвљев* има само једно значење *в. брајѡв*, што значи да лексикографи Речника САНУ одређену предност дају придеву *брајѡв* у односу на *брајѡвљев* јер га упућују на њега, али *брајѡв* и *брајѡвљев* имају исто значење. *Брајѡвљи* се у РСАНУ такође упућује на *брајѡв* и има само то једно значење, док се *брајѡски* дефинише мало другачије, што ће касније бити предмет овог рада.

На основу података из РСАНУ закључујемо да *брајѡв, брајѡвљев* и *брајѡвљи* спадају у творбене (истокоренске) синониме, из чега следи да проф. Станојчић није био у праву у вези са дистинкцијом *брајѡвљева књиѡа* – *брајѡвља љубав*. Зато у електронском корпусу ПДРС проналазимо податак о фреквенцији ових придева. Најчешће се употребљава придев *брајѡв*, а затим *брајѡвљев*. За придев *брајѡвљи* уопште нема потврда, што значи да у савременом српском језику не важи дистинкција о којој пише проф. Станојчић.²

2 На основу електронског корпуса ПДРС, установили смо да је најучесталији придевски дериват именице *брајѡ* – *брајѡски*, који се појављује 4.924 пута. За њим следи *брајѡубилачки* (415), *брајѡв* (279), потом *брајѡвљев* (253), *ѡобрајѡимски* (76), *брајѡсѡивен* (21), *брајѡсѡивенички* (19), *брајѡински* (13), *брајѡѡљубив* (7), *брајѡовски* (3), *брајѡимски* (3), *брајѡаничин* (3), *брајѡанчев* (2), *сабрајѡски* (1), а нема потврда за *брајѡвљи, брајѡанов, брајѡин, брајѡњи, брајѡучедин, брајѡаучедов*.

БРАТОВ И БРАТОВЉЕВ. За придеве *брајшов* и *брајшовљев* рекло би се да имају сасвим исти статус у савременом српском језику. Према највећем речнику српског језика, чији је задатак да бележи све значењске нијансе, ова два придева су једнозначна и семантика им је подударна. Ако је тако, због чега се у српском језику чувају оба ова придева и зашто закон језичке економије није утицао на то да један од њих буде елиминисан (кад је то већ омогућио у случају придева *брајшовљи*, који, изгледа, више не постоји)? Посебно изненађује опстанак придева *брајшовљев*, који је са становишта своје структуре мање економичан од придева *брајшов*. М. Стевановић (1989: 544) каже да сложени суфикс *-овљев* спада у троструке суфиксе „(*брајш* + *ов* + *ј* + *ев* < *брајшовљев*). А кад у овом једном имамо сва три присвојна наставка, онда је, дакако, природно, да и од њих сложен наставак у њим изведени реч уноси баш то, присвојно значење”. Зашто би језик чувао придев са троструким присвојним суфиксом (*брајшовљев*)³ када се исто значење може постићи употребом само једног од њих, и то првим по реду (*брајшов*)? Разлоге смо покушали да пронађемо анализирајући податке до којих смо дошли корпусним и анкетним истраживањем. Полазимо од хипотезе да ће именице уз које се употребљавају придеви *брајшов* и *брајшовљев* указати на разлику у њиховом значењу и употреби. Да би резултати били што поузданији, грађу анализирамо на основу три електронска корпуса: ПДРС, СрпКор2013 и СрпКор2021.⁴

Представимо на самом почетку учесталост придева *брајшов* и *брајшовљев* у електронским корпусима. Независно од величине ових корпуса, уочавамо однос учесталости ових придева.

3 Касније ћемо објаснити због чега је он уопште настао.

4 За податке из СрпКора2013 и СрпКора2021 дугујемо захвалност доц. др Милошу Утвићу, који је претражио та два електронска корпуса.

Придев	ПДРС	СрпКор2013	СрпКор2021
<i>брајтов</i>	279	24	123
<i>брајтовљев</i>	253	84	251

Учесталост придева *брајтов* и *брајтовљев* у електронским корпусима

Будући да је ПДРС пре свега корпус разговорног и новинарског језика, на основу представљених бројева закључујемо да се придев *брајтов* вероватно чешће користи у разговорном и медијском језику, док се *брајтовљев* фреквентније употребљава у осталим функционалним стилевима. На основу спроведене анкете међу студентима Катедре за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета Универзитета у Београду, закључујемо да на употребу једног или другог придева утиче и идиолект. Највећи број студената упоредо користи *брајтов* и *брајтовљев*, али неки студенти су рекли да користе искључиво придев *брајтов*, док су други истакли да употребљавају само *брајтовљев*.

Да бисмо установили разлоге за опстанак оба ова придева, анализирали смо именице уз које се они користе. Имајући у виду примере које је у свом уџбенику изнео проф. Ж. Станојчић, *брајтовљева књиџа – брајтовља љубав*, очекивали смо да је нестанак лексеме *брајтовљи* изазвао да се дистинкција *џрисвојности – ојисности* пренела на преостала два придева и да данас право присвојно значење има само придев *брајтов*, а да се *брајтовљев* можда све више користи с описним значењем, дакле *брајтова књиџа – брајтовљева љубав*. Међутим, хипотеза није потврђена. Оба придева користе се, пре свега, са присвојним значењем и односе се на једног, одређеног, брата, нпр. *брајтова/брајтовљева адреса, одећа; брајтов/брајтовљев животи, џосао; брајтово/брајтовљево дејте*.

Могуће је да разлог за одрживост паралелне употребе придева *брајшов* и *брајшовљев* треба тражити у томе што суфикс *-овљев/-евљев* имају само три придева: *синовљев*, *брајшовљев* и *мужевљев*.⁵ Да их је више, језик би успоставио неку семантичку или прагматичку дистинкцију. Група студената Катедре за српски језик доживљава придев *брајшовљев* као формалнији, чиме би се могло објаснити да у електронском корпусу ПДРС, који се састоји из разговорног језика у већој мери него преостала два, предњачи придев *брајшов*. Друга група студената у свом језичком осећању везује придев *брајшовљев* за именице које се односе на чланове породице (*сујруја*, *кћерка*, *син...*), док се придев *брајшов* употребљава уз именице које означавају предмете. Могуће је да разлог овој појави треба тражити у асоцијацијама придева *брајшовљев* на *синовљев* и *мужевљев*, па се и сам придев користи уз именице које означавају чланове родбине. Ова запажања, међутим, не утичу на општу слику у електронским корпусима, у којима нема назнака за могућност уочавања било какве разлике у употреби ова два придева.

Шта, међутим, корпуси показују? Придев *брајшов* се у корпусу СрпКор2021 најчешће везује за именицу *смрѝ*. Иста именица се најчешће употребљава и уз придев *брајшовљев* у том корпусу. И корпус ПДРС показује исто за придеве *брајшов* и *брајшовљев*. Управо изнесен податак потврђује степен блискости између ова два придева, али отвара и важно културолошко питање: због чега *брајшовљева/брајшова смрѝ* представља најучесталију синтагму у којој је зависни члан присвојни придев с мотивном речју *брајш*?

5 Као потврде за *-овљев/-евљев*, И. Клајн наводи следеће деривате: *синовљев*, *брајшовљев*, *зейшовљев* и *мужевљев*, а код других истраживача наишао је и на *кумовљев*, *друјовљев* и *јужевљев* (2003: 297). За *-овљи/-евљи* Клајн (2003: 292) наводи: *синовљи*, *брајшовљи*, *зейшовљи*, *мужевљи*, *биковљи*, *чворковљи*, *јужевљи*.

Придев	ПДРС	СрпКор2013	СрпКор2021
<i>брајов</i>	смрт (13), потомци (12), жена (8), гроб (5), потомство (5), син (5), породица (4), соба (4), сахрана (3) ...	кућа (2), вештина (1), глава (1) ...	смрт (11), жена (5), име (5), син (5), кућа (4), гроб (3), тело (3), ауторитет (2) ...
<i>брајовљев</i>	смрт (31), жена (16), венчање (6), тело (6), име (5), син (5), породица (4) ...	део (12), смрт (5), жена (4), дело (3), врата (2), гроб (2)...	смрт (29), кућа (16), жена (11), име (7), породица (7), прича (7), гроб (5), фирма (5), сахрана (4) ...

Именице које се најчешће јављају у корпусима уз придеве *брајов* и *брајовљев*

Оба придева могу се користити уз именице које имају конкретно значење, баш као и уз оне које имају апстрактно значење и нема никаквог ограничења у вези са њиховом семантиком. Најчешће се тим именицама означавају најважније појаве и људи у човековом животу, а нарочито онај најтужнији који човека заувек раздваја од брата, а то је *смрт*. У вези са смрћу су и именице *сахрана*, *гроб*, *тело* и др. Ипак, фреквентне су и именице *син* и *жена*, *породица*, *потомци*, *венчање* итд.⁶

6 В. Илић (2016) анализирао је значење и употребу придева *мужев* и *мужевљев*. Истраживање је показало сличне резултате као ово наше, на основу чега ауторка закључује да придеви *мужев* и *мужевљев* спадају у творбене дублете. Ауторка запажа и да „тенденција ка чешћој употреби лика *мужевљев* у говору гимназијалаца представља могућу промену статуса ових дублета: можда ће у конкурентској борби за превласт у будућности ипак победити наведени облик са суфиксом двосложне фонемске структуре: *-евљев*” (Илић 2016: 103). Наша

БРАТОВЉЕВ И БРАТОВЉИ. Оба придева имају сложене суфиксе, а разлика је у томе што *брајовљи* има двострук суфикс [*брај̄и* + *-ов* + *-j(u)*], а *брајовљев*, као што је већ речено, трострук [*брај̄и-* + *-ов* + *-j* + *-ев*].

„Може се претпостављати да је до триплирања наставка с мање-више истим значењем довела потреба за прецизирањем друкчијег значења у односу баш на значења придева с наставком *-овљи*. Према томе наставку за казивање припадности већем броју лица, или још тачније неодређеном лицу, те отуда не правом присвојном, него више квалитативном значењу наставка *-овљи* стао се додавати (управо на основу која се завршава на *овљ-*) још један посесивни наставак, и то *-ев*. А он је био тим неопходнији што се наставак *-j*, и од њега гласовним путем добивени наставак *-љ*, престао осећати као знак за одређену функцију” (Стевановић 1989: 545).⁷

Код М. Стевановића (1989: 545) читамо интерпретацију коју је изложио и Ж. Станојчић у свом уџбенику, о томе да ће се „*брајовљева деца* рећи за децу једног одређеног брата, док ће се за децу ма кога брата, као и за децу више браће, казати да су то *брајовља деца*. Или је *мужевљева родбина*, исто тако, то само за жену њенога мужа, док *мужевља родбина*, има више неодређен, па тим и не искључиво присвојан карактер”.

М. Стевановић примећује да већ у време када је писао своју граматику (а прво издање је објављено 1964. године) долази до мешања ових значења. И. Клајн (2003:

претпоставка је ће опстати обе варијанте придева (*мужев/мужевљев; брајов/брајовљев*) и да ће се временом семантички разједначити и прећи у придевске парониме.

7 И. Клајн (2003: 297) цитира Лескина, који је још 1914. године писао о томе да су се облици као *мужевљи, синовљи* „осећали као првенствено везани за плурал *синови, мужеви*; да би се јасно изразила припадност поједином мужу, сину итд., још једном је додато посесивно *-(j)ев*.”

292) сматра да придеви на *-овљи/-евљи* „данас звуче књишки и несумњиво су мање уобичајени него *синовљев* итд.”, а данашњи електронски корпуси уопште не потврђују постојање придева *брајовљи*. У најновијем корпусу (СрпКор2021) проналазимо само два примера, и то из народне књижевности:

Милица је девети њуша хвајала за узду брајовљеј коња и девети њуша склајала брају руке око враћа.

Дубља рана од брајовље руке.

БРАТСКИ И БРАТОВСКИ. Према Речнику САНУ, придев *брајски* примарно означава *који се односи на браћа, браћу, на оне који се осећају као браћа*. Скоро сва остала значења су описна, нпр. **2.а.** *искрен, срдчан, њрисан*; **2.б.** (уз именице *брат, браћа*) *њрави, истински*. М. Стевановић (1989: 546–549) убраја суфикс *-ски* у наставке за грађење присвојних придева, али примећује да се тај суфикс углавном додаје на именичке творбене основе које означавају предмете (или неживе појаве). Ако се односе на један одређени предмет или појаву, спадају у присвојне (*школско дворишће = дворишће које њрипада школи*), а ако такви придеви означавају однос према било којем појму с именом у основи, они су више описни него присвојни (*школски животи*). Ретко се суфикс *-ски* додаје на именичке основе које означавају биће, а када је тако, они увек означавају особину, а не припадање. Такав је случај и са придевом *брајски*. Како показује употреба ове лексеме у електронским корпусима, он увек има описно значење у савременом српском језику. Придев *брајски* употребљава се уз именице *њрад, држава, земља, народ, љубав, крв, ајмосфера, блискоси, односи, сарадња, слоја, рука, зајрљај, заједница* итд. Све ове именице указују на активне семе мотивне именице *брај* које су се прелиле у придев *брајски*. У питању су семе у вези са блискошћу, једнакошћу или сродношћу, добронамер-

ношћу, дружељубивошћу, припадношћу истој врсти, а уочавамо их у следећим значењима мотивне именице *брајѝ*: 4) припадник истог народа, члан истог друштва; припадник исте вере; 5) онај који некоме жели или чини добро, пријатељ, друг; назив за онога кога својатамо; 6) човек истог положаја, стања, занимања и др.; 8) оно што је сродно по особинама, што има заједничко порекло; 9) умешан, вешт, паметан човек итд.

Ова значења именице *брајѝ* која су се прелила и у придев *брајѝски* оцртавају стереотип о брату као лингвокултуролошком концепту у српској лингвокултуралној заједници. Од брата се очекује да према брату буде честит, човечан, пожртвован, праведан, искрен, широкогруд, милосрдан, саосећајан, јер су браћа сродна или иста, једнака по пореклу и вери и морају се узајамно помагати.

У творбено-семантичком смислу, важно је запазити да се придев *брајѝски* раздвојио од осталих присвојних придева насталих од именице *брајѝ*. Семантички процес преласка из присвојних у описне придеве који је започет код придева *брајѝовљи* и није се извршио до краја (можда зато што дериват *брајѝовљи* није опстао), код придева *брајѝски* у потпуности је извршен. Ако нам је донекле необична синтагма *брајѝовља љубав* (која је мотивисала настанак овог рада), сасвим је уобичајена *брајѝска љубав*.

У структурном смислу пажњу привлачи и придев *брајѝовски*, који има два присвојна суфикса *-ов* и *-ски*, па се очекује да и он спада у присвојне придеве. У електронском корпусу ПДРС за овај придев има само три потврде и сваки пут се користи уз именицу *љубав*, из чега је јасно да 1) има описно значење и да 2) нестаје из српског језика.

ЗАПАЖАЊА И ЗАКЉУЧЦИ. Судбина придева *брајѝовљи*, његов статус у синонимском реду *брајѝов* – *брајѝовљев* – *брајѝовљи*, као и однос придева *брајѝски* и *брајѝовски* један према другом, али и према осталим

наведеним придевима, указује на неколико важних чињеница у творбеном и лексичком систему српског језика.

Прво. Ови деривати указују на одлику српске творбе речи да се придевско присвојно значење може танано раслојавати и да постоје средства за исказивање различитих типова присвојности.

Друго. Случај придева *брајовљев* / *мужевљев* / *синовљев*, као и *брајовљи* / *мужевљи* / *синовљи*, указује на чињеницу да нека творбена решења важе само за ограничен број случајева, што је необично јер се по правилу творбена средства и творбени механизми примењују на целу класу случајева. Очекивано би било да се овај модел проширио на *кумовљев, *сиричевљев, *ујаковљев, али није. Могуће је да разлоге за ову појаву треба тражити у културолошким чињеницама, тј. у важности да се син, муж и брат и језички истакну у односу на остале чланове родбине.

Треће. Необична је могућност да се творбеним средствима присвојност диференцира на ону која се односи на једно лице и на ону која се односи на више лица [*брајовљева деца* (деца једног, одређеног, брата) : *брајовља деца* (деца више браће или деца било чије браће)]. И ову језичку чињеницу објашњавамо културолошким разлозима – очигледно постоји потреба да се о особама из најближег окружења говори с могућношћу потпунијег нијансирања и прецизирања.

Четврто. Већ је у језику познато, али зато не мање теоријски занимљиво, померање присвојности ка описности преко карике коју представља множина, а преко множине и неодређеност, на пример: *брајовља деца* (деца више браће) → *брајовља деца* (деца ма које браће, неодређена деца неодређене браће) → *брајовља љубав* (значење квалитета, настало од неодређене присвојности). Пут од значења множине, преко значења неодређености до значења својства даје придеву *брајовљи*

веома специфичан статус, али га је, верујемо, управо та флуидна семантика довела и до губљења из употребе у савременом српском језику, јер ће говорници радије посегнути за недвосмислено присвојним придевом ако желе да означе припадање (*драјшов/драјшовљев*) или за несумњиво описним придевом ако желе да именују квалитет (*драјшки*).

Пето. Необичан је опстанак придева *драјшов* и *драјшовљев* у савременом српском језику са сасвим истим значењем и истом употребом. Ова неприродна ситуација за сада се решава тако што појединци праве некакве дистинкције у свом идиолекту. Када језичко осећање већине превагне, онда ће се та промена моћи регистровати на нивоу српског језика као система, али случај ова два придева представља добар пример за неодрживост исто-значница у језику и потребу за развојем механизма за отклањање истозначности.

Шесто. Важно је приметити да за нагомилавање присвојних суфикса у дериватима *драјшовљи/драјшовљев* постоји и унутарјезичко, системско објашњење, које је у вези са нестабилношћу присвојног суфикса *-ј* (*-ји, -ја, -је*), који улази у састав ових придев (*драјш + -ов + -ји; драјш + -ов + -ј + -ев*). Он се јотовао и прешао у сонантску групу *вљ*, па је и његова невидљивост изазвала додавање још једног суфикса у случају придева *драјшовљев*. Суфикс *-ј* се и независно од ових примера веома слабо очувао у савременом српском језику. Скренућемо још једном пажњу на речи М. Стевановића да је трећи присвојни суфикс *-ев* био неопходан у придеву *драјшовљев* зато „што се наставак *-ј*, и од њега гласовним путем добивени наставак *-љ*, престао осећати као знак за одређену функцију” (Стевановић 1989: 545). У теоријском смислу занимљиви су за истраживање разлози који доводе то тога да говорници неке језичке јединице (у нашем случају суфикс) престају да доживљавају као ознаке са функцијом. У овом случају

разлог је морфофонолошке природе. Суфикс губи своју изражајност и самосталност јер се јотује.

Седмо. Секундарна значења именице *браћ* која су заснована на слици о брату као добротинећу и главном ослоњу толико су доминантна да су се морала активирати и у значењу деривата, што је нарочито очигледно у случају значења придева *браћски*. У савременом српском језику овај придев има искључиво описно значење.

Један од важних показатеља у препознавању појмова који спадају у културолошке концепте у једној лингвокултуралној заједници јесте богатство значења, деривата и фразеологизама потеклих од лексема којима се тај појам означава. Лексема *браћ* има 121 дериват. Њихова значења запремају поља присвојности, односности и описности у свим семантичким нијансама које се могу замислити. Анализа само неких одабраних придевских деривата у овом раду потврђује ову фину значењску изнијансираност, као и чињеницу да брат спада у важне културолошке концепте у српској култури.

ЛИТЕРАТУРА

- Илић 2016: Валентина Илић, „Конкурентност деривата *мужев/мужевљев* у савременом српском језику”, *Исследования по Славянским языкам* 21–1, Сеул: Корейская ассоциация славистов, Университет Корё, стр. 89–105.
- Клајн 2003: Иван Клајн, *Творда речи у савременом српском језику*, други део, Београд: Завод за уџбенике, Институт за српски језик САНУ, Нови Сад: Матица српска.
- Станојчић и Поповић 2005: Живојин Станојчић и Љубомир Поповић, *Грамањика српскоја језика*, уџбеник за I, II, III, IV разред средње школе, десето издање, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Стевановић 1989: Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик I*, пето издање, Београд: Научна књига.

СДР: *Семантичко-деривациони речник*, свеска 2: Човек – унутрашњи органи и ткива, психофизиолошка стања и радње, психофизичке особине, сродство, редактори: Даринка Гортан Премк, Вера Васић, Рајна Драгићевић, Нови Сад: Филозофски факултет, 2006.

Речник САНУ: *Речник српскохрватској књижевној и народној језика 1–21*, Београд: САНУ, 1959–.

Електронски извори

ПДРС: <https://www.clarin.si/ske/#dashboard?corpname=pdrs10>, (датум приступа: 6. 4. 2024).

СрпКор2013: Корпус савременог српског језика (СрпКор), верзија СрпКор2013, Група за језичке технологије Универзитета у Београду, 2013.

<http://www.korpus.matf.bg.ac.rs/korpus>, (датум приступа: 6. 4. 2024).

СрпКор2021: Корпус савременог српског језика (СрпКор верзија 4.0). Друштво за језичке ресурсе и технологије (JeP-Tex). <https://noske.rgf.rs/>, (датум приступа: 6. 4. 2024).

Рајна Драгичевич

ЗНАЧЕНИЕ И УПОТРЕБЛЕНИЕ ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫХ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ, ПРОИСХОДЯЩИХ ОТ СУЩЕСТВИТЕЛЬНОГО *ДРАИИ*

Резюме

В статье проведен словообразовательный и семантический анализ избранных притяжательных прилагательных, образованных от существительного *браји*: *брајшов*, *брајшовљев*,

брајовљи, брајски, брајовски. После словообразоватељног и семантичког анализа представљени закључци о овим прилагателним, а такође и више опширније закључци о правомерности словообразовања у српском језику.

Кључеве речи: притјажелне прилагателне, описателне прилагателне, словообразовање, семантика, српски језик